

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร

สอบถามข้อมูลการเกษตร
โรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้ที่
สำนักงานเกษตรอำเภอ
ทุกแห่ง

ขั้นตอนการสำรวจ

1. กำหนดพื้นที่สำรวจในแหล่งปลูกมันสำปะหลังที่มีความเสี่ยงสูง

1.1 แหล่งปลูกมันสำปะหลังที่มีพื้นที่ติดกับประเทศกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี สระแก้ว บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และ อุบลราชธานี

1.2 แหล่งปลูกมันสำปะหลังที่มีพื้นที่ติดกับประเทศลาว ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ มุกดาหาร นครพนม หนองคาย เลย เชียงราย พะเยา น่าน และอุดรดิตถ์

1.3 แหล่งปลูกมันสำปะหลังที่พบอาการโรคใบด่างมันสำปะหลัง

2. การเก็บตัวอย่าง

ระบุชื่อพืช พันธุ์พืช อายุของพืช พิกัดภูมิศาสตร์ อาการที่พบ ปริมาณการพบ สถานที่พบ วันที่ ชื่อผู้เก็บตัวอย่าง (ภาพที่ 8) ภาพถ่ายลักษณะอาการแมลงพาหะ และสภาพแปลงมันสำปะหลัง

• กรอกรายละเอียดในแบบฟอร์มเพื่อส่งตรวจวินิจฉัยส่งตัวอย่างที่

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

หมายเลขโทรศัพท์ : 0-2579-9588 หรือ 0-2579-8516

หมายเลขโทรสาร: 0-2579-2350

Download แผ่นพับ และ
E-Book

ด้านการเกษตรและสหกรณ์

จัดทำ

กลุ่มสารสนเทศ

การเกษตร

สำนักงานเกษตรและ

สหกรณ์จังหวัด

กำแพงเพชร

โรคใบด่าง

มันสำปะหลัง

โรคใบด่างมันสำปะหลัง สาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส
Cassava mosaic virus เป็นโรคที่มีความสำคัญทำให้
ผลผลิตเสียหาย 80-100 เปอร์เซ็นต์ เกษตรกรไม่สามารถ
เก็บผลผลิตได้

โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร

<https://www.opsmoac.go.th/kamphaengphet-home>

โรคใบด่างมันสำปะหลัง สาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส Cassava mosaic virus เป็นโรคที่มีความสำคัญทำให้ผลผลิตเสียหาย 80-100 เปอร์เซ็นต์ เกษตรกรไม่สามารถเก็บผลผลิตได้ ในปี 2558 ได้พบรายงานการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง ในจังหวัดรัตนคีรี บริเวณภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย โรคนี้ยังไม่มีรายงานการระบาดในประเทศไทย กรมวิชาการเกษตรจึงมีมาตรการสำรวจและเฝ้าระวังโรคใบด่างมันสำปะหลังในพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาและประเทศลาว

เชื้อสาเหตุและแมลงพาหะ

พืช : มันสำปะหลัง

ชื่อสามัญ : Cassava

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Manihot esculenta (L.) Crantz

โรค : ใบด่างมันสำปะหลัง

(Cassava mosaic disease)

สาเหตุโรค : เชื้อ Cassava mosaic virus

เชื้อสาเหตุโรคใบด่างมันสำปะหลัง

ปัจจุบันมีรายงานทั้งหมด 10 ชนิด ในทวีปแอฟริกาพบ 8 ชนิด ทวีปเอเชียพบ 2 ชนิด ได้แก่ Indian cassava mosaic virus (ICMV) พบในประเทศอินเดีย และ Sri Lankan cassava mosaic virus (SLCMV) พบในประเทศศรีลังกา

โรคใบด่าง มันสำปะหลัง

ลักษณะอาการของโรค

มันสำปะหลังมีลักษณะอาการใบด่างเหลือง ต้นแคระแกร็น ใบเสีรูปทรงลดรูป ยอดที่แตกใหม่แสดงอาการต่างเหลือง หากใช้ท่อนพันธุ์ที่ติดเชื้อไวรัสมาปลูกจะทำให้เกิดอาการใบด่างเหลืองทั้งต้น ถ้ามันสำปะหลังได้รับการถ่ายทอดโรคจากแมลงหิวขาวยาสูบที่มีเชื้อไวรัส จะแสดงอาการใบด่างเหลืองชัดเจนที่ส่วนยอด ความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ของไวรัส และพันธุ์พืช

พืชอาศัยของเชื้อไวรัสสาเหตุโรค

- ◆ มันสำปะหลัง
- ◆ ละหุ่ง
- ◆ สบู่ดำ
- ◆ พืชวงศ์ Euphorbiaceae

แมลงพาหะ : แมลงหิวขาวยาสูบ (tobacco whitefly)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Bemisia tabaci (Gennadius)

วงศ์(Family) : Aleyrodidae

อันดับ (Order) : Hemiptera

พืชอาศัยของแมลงหิวขาวยาสูบ

พืชอาศัยแมลงหิวขาวนอกจากมันสำปะหลังแล้ว ยังมีพืชอาศัยอื่นๆ ที่เป็นแหล่งอาหารและขยายพันธุ์ของแมลง เช่น

- พืชวงศ์ถั่ว
- พืชวงศ์Solanaceae เช่น มะเขือ พริก ยาสูบ
- พืชวงศ์แตง
- กะเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง สะระแหน่ แมงลัก ยี่ห่วย

การเก็บตัวอย่างพืชเพื่อการวินิจฉัยโรค

เก็บตัวอย่างใบ ยอด ลำต้น และหัวลงในถุงพลาสติก บรรจุในกล่องเก็บความเย็น เพื่อนำมาวินิจฉัยในห้องปฏิบัติการ

การเก็บตัวอย่างแมลงหิวขาวยาสูบดำเนินการพร้อมกับการสำรวจโรค โดยตรวจใต้ใบพืช ถ้าพบตัวเต็มวัยเก็บใส่หลอดทดลองขนาด 1.5 มิลลิลิตร ซึ่งบรรจุแอลกอฮอล์ 70-95% ถ้าพบตัวอ่อนหรือดักแด้ให้เก็บใบพืชใส่ถุงกระดาษสีน้ำตาลพร้อมบันทึกรายละเอียด

ที่มา : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร